

vergadering **C119 – LAN6**

zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 5 februari 2014

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de berichtgeving rond het aandeel van de vismijn van Oostende in de Vlaamse Visveiling - 726 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het GRUP zeehavengebied Antwerpen en het uitstel van natuurcompensaties - 735 (2013-2014)	7
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over veiligheid in de Vlaamse land- en tuinbouwsector - 864 (2013-2014)	9
Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de rol van professionele (erkende) instellingen en adviesdiensten bij VLIF-vestigingssteun - 885 (2013-2014)	12

■

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de berichtgeving rond het aandeel van de vismijn van Oostende in de Vlaamse Visveiling - 726 (2013-2014)

De voorzitter: Collega's, we verwelkomen ons nieuw lid van de commissie, de heer Penris.

De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, minister-president, we delen hier toch al enkele jaren de overtuiging dat we onze Vlaamse visserijsector een duurzame toekomst moeten en kunnen geven, ondanks een hoge kostenstructuur en ondanks de beperkte opbrengst.

Diverse projecten en acties moeten een bijdrage leveren aan het verzekeren van die toekomst, zoals promotieprogramma's, het implementeren van duurzame vistechnieken, maar ook de oprichting van een eengemaakte Vlaamse Visveiling, die zowel de vismijn in Zeebrugge als Oostende exploiteert en werkt via een nieuw veilingstelsel. De stad Oostende heeft deze evolutie gesteund omdat ze ervan overtuigd is dat dergelijke professionalisering een meerwaarde kan betekenen voor de sector. Uiteraard wil Oostende echter ook dat de faciliteiten worden gebruikt zoals afgesproken. Zo zou over een periode van vijf jaar gemiddeld minstens 45 procent van de producten moeten worden verhandeld in Oostende. De afgelopen jaren werd dit cijfer blijkbaar nooit gehaald, maar situeerde dit aantal zich rond de 35 procent. Er zou in de komende jaren een zeer groot aandeel in Oostende moeten worden geveild om de afspraak na te komen.

In antwoord op een schriftelijke vraag van de heer Caron stelde u alvast dat in de erfpacht die de Vlaamse overheid heeft afgesloten met de Vlaamse Visveiling, er geen enkele bepaling is opgenomen met betrekking tot een verplicht percentage vis dat moet worden aangevoerd in Oostende. Ook laat u weten officieel geen weet te hebben van een dergelijke overeenkomst tussen de Vlaamse Visveiling en de stad. U begrijpt dat ik er uiteraard voor pleit om de gemaakte afspraken na te komen.

De Vlaamse Visveiling heeft op 14 juli 2010, toen nog in hoedanigheid van de Zeebrugse visveiling, een erfpachtovereenkomst afgesloten met het Vlaamse Gewest met betrekking tot de Oostendse vismijnsite. De visveiling heeft er zich toen toe verbonden om een nieuwe vismijn te bouwen met bijhorende units voor handel en visverwerking en bijhorende units voor reders en toeleveringsbedrijven. Daartoe zou de visveiling zelf alle nodige vergunningen aanvragen door het indienen van volledige en waarheidsgetrouwe aanvraagdossiers. Omdat Oostende deze plannen uiteraard wil ondersteunen, heeft ze in oktober vorig jaar beslist om een vergunning te verlenen voor de sloop van de huidige pakhuizen en de bestaande vismijn. Ondertussen heeft de vzw Oostendse Oosteroever daar beroep tegen aangetekend. Die had ook al een aanvraag ingediend bij Onroerend Erfgoed om de huidige vismijngebouwen een beschermd statuut te verlenen. Ze heeft toen echter bot gevangen omdat de erfgoedwaarde niet van die aard is dat een bescherming in het algemeen belang door de Vlaamse overheid te verantwoorden is. De vzw volhardt echter en heeft nu bij het provinciale beleidsniveau beroep aangetekend tegen de plannen.

Onlangs werd in de pers bekendgemaakt dat de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar in zijn advies de sloopvergunning ongunstig beoordeelt omdat het masterplan van de Vlaamse Visveiling een aantal onduidelijkheden zou bevatten en omdat er niet voldoende garanties zouden zijn dat na de sloop een degelijk nieuwbouwproject in de steigers zal worden gezet.

Minister-president, daarom – en in het belang van een duurzame visserijsector in Vlaanderen – stel ik u graag een aantal vragen.

Kunt u de cijfers bevestigen die circuleren over het aandeel van verhandelde vis in de Oostendse vismijn?

Hoe komt het dat u verklaard hebt geen weet te hebben van de afspraak dat de Vlaamse Visveiling gemiddeld 45 procent van de vis in Oostende moet verhandelen? Hebt u onderzocht of dergelijke afspraken wel degelijk bestaan? Wat is dan uw mening hierover?

Welke financiële gevolgen schat u in voor de Vlaamse Visveiling indien het aandeel van 45 procent niet zou worden gehaald?

Kunt u bevestigen dat de Vlaamse Visveiling haar engagement om een nieuwe vismijn te bouwen met bijhorende units voor handel en visverwerking en bijhorende units voor reders en toeleveringsbedrijven zal blijven nakomen? Met andere woorden, kan de garantie worden gegeven dat er na de sloop wel degelijk een kwaliteitsvol nieuwbouwproject in de steigers zal staan? Zo niet, zijn er eventuele sancties verbonden aan het niet nakomen van het engagement, en welke? Indien wel, blijft de Vlaamse Visveiling zich engageren om hiervoor alle noodzakelijke en volledige dossiers in te dienen, ook als die moeten worden bijgestuurd?

Binnen welke termijn moet dat nieuwbouwproject door de Vlaamse Visveiling worden gerealiseerd?

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), dat zich binnen het bestaande complex bevindt, valt buiten de erfpachtzone van de Vlaamse Visveiling. Kunt u mij bevestigen dat de Vlaamse Visveiling van het Vlaamse Gewest de toestemming heeft gekregen om ook dit deel van het complex, dat buiten de erfpachtzone ligt, af te breken om een nieuw complex te bouwen? Zal er een nieuwe bestemming worden gezocht voor het Vlaams Instituut voor de Zee indien de huidige site inderdaad zou worden gesloopt?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik bevestig de cijfers die in de media circuleren over het aandeel van verhandelde vis in de mijn van Oostende. In 2012 werd 6170 ton aangeland in Oostende tegenover 11.203 ton in Zeebrugge. Dat levert een verdeling op van respectievelijk 35,1 procent en 63,8 procent.

Vorig jaar, in 2013, stelden we een achteruitgang van de aanvoer vast in beide locaties van de Vlaamse Visveiling, namelijk 5784 ton in Oostende en 10.290 ton in Zeebrugge. Het aandeel van deze beide veilingen bedraagt respectievelijk 35,4 procent en 62,9 procent. Dit betekent voor Oostende nagenoeg een status-quo en een lichte achteruitgang van het aandeel van Zeebrugge.

U vroeg verder hoe er kan worden verklaard dat diverse actoren schermen met een zogenaamd akkoord tussen de vismijnen van Oostende en Zeebrugge, terwijl ik het bestaan ervan zou ontkennen. Voor alle duidelijkheid – maar ik denk dat de heer Tommelein dat zeer goed weet – : het gaat om een overeenkomst tussen de stad Oostende en de Vlaamse Visveiling en niet tussen de vismijnen zelf. Een kleine nuance, ik heb het bestaan van een dergelijke overeenkomst nooit ontkend. Ik heb alleen gezegd dat ik signalen opvang over een dergelijke overeenkomst, maar geen document in handen heb. Misschien kunt u mij dat bezorgen. In mijn antwoord aan de heer Caron heb ik ook gezegd: “In de erfpacht die de Vlaamse overheid afgesloten heeft met de Vlaamse Visveiling is er helemaal geen enkele bepaling opgenomen met betrekking tot een verplicht percentage vis wat aangevoerd zou moeten worden in Oostende. De Vlaamse overheid heeft officieel ook geen weet van een overeenkomst tussen de Vlaamse Visveiling en de stad Oostende dienaangaande, laat staan dat Vlaanderen een dergelijke overeenkomst ondertekend zouden hebben.”

De Vlaamse Visveiling wordt uitgebaut op twee locaties, en in de erfpacht die de Vlaamse overheid ondertekend heeft met de Vlaamse Visveiling met betrekking tot de vestiging in Oostende, is opgenomen: “Op alle goederen moeten met visserij gerelateerde activiteiten worden ontwikkeld. Het beheer en de exploitatie van vismijnactiviteiten zal minimaal

omvatten: vislossing en -overslag, visveiling, verwerking en vermarkting overeenkomstig minimale wettelijke en reglementaire normen (daarin inbegrepen het beheer van de bezetting door de pakhuizen en visverwerkende bedrijven).”

Er zijn dus een uitdrukkelijk engagement en verplichting vanwege de Vlaamse Visveiling om in Oostende visgerelateerde activiteiten te behouden en te ontwikkelen. Onze juridische basis ligt in de erfpachtovereenkomst en de bestemmingsvoorschriften. Het investeringsprogramma in Oostende zal hiermee in overeenstemming moeten zijn. Dat moet voldoende garanties bieden voor de toekomst van Oostende als vissershaven.

Welke financiële gevolgen kan dit hebben? Uit de voorgaande antwoorden blijkt dat ik op deze vraag niet kan antwoorden: ik ken de afgesproken sanctie bij niet-naleving niet. Bovendien is de Vlaamse Visveiling een privaat bedrijf, en de gevolgen van een eventuele claim kan ik moeilijk inschatten.

Is er zekerheid dat de Vlaamse Visveiling wel zijn bouwplannen zal uitvoeren? De erfpacht die afgesloten werd met de Vlaamse Visveiling is duidelijk, op drie punten. Een, er wordt bepaald welke activiteiten er moeten worden ontwikkeld. Twee, er is een verbintenis opgenomen dat de Vlaamse Visveiling zich ertoe verbindt investeringen te doen en er is een investeringsprogramma als bijlage opgenomen. Drie, er is in een sanctie voorzien bij niet-naleving van de vorige punten. De conclusie is dus dat er vanuit de erfpacht zekerheid is dat de Vlaamse Visveiling een nieuwbouw zal optrekken en dat zal doen om er visserijactiviteiten te ontwikkelen.

Ik heb bovendien een aantal signalen over de werkelijke intenties van de Vlaamse Visveiling. Er is reeds een sloopvergunning voor de Haringhal, en volgens recente informatie wordt er de komende veertien dagen gestart met de sloopwerken. Er is een sloopvergunning aangevraagd voor de rest van de gebouwen. Het college van burgemeester en schepenen heeft de vergunning afgeleverd maar die wordt betwist, en het is de bestendige deputatie die een uitspraak zal moeten doen. Voor alle duidelijkheid, het zogenaamde ‘Sprotkot’, waar de veilingzaal in is ondergebracht, wordt niet gesloopt. Ik zie niet in dat een privaat bedrijf kosten zou maken om gebouwen te slopen, indien er niet evenzeer plannen zijn om nieuwe te bouwen en er een activiteit in uit te oefenen.

Oostende is aangesloten op het digitale veilnetwerk met Zeebrugge en Nieuwpoort. Dat doe je mijns inziens niet tenzij je effectief intenties hebt om er een visveiling te behouden. De Vlaamse Visveiling heeft aan het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust een motiveringsnota bezorgd met betrekking tot de uitbreiding van de erfpacht en daarbij is een gedetailleerde indeling van de beschikbare ruimte gevoegd.

Met betrekking tot de uitbreiding van de erfpacht en het integreren van de gebouwen, zijnde de vroegere pakhuizen, waarin onder andere het VLIZ gehuisvest is, is het volgende beslist. Een, de Vlaamse Regering heeft beslist dat voor het VLIZ effectief naar een andere locatie gezocht zal worden, en dat er gesprekken gestart kunnen worden om de vrijgekomen ruimte toe te voegen aan de bestaande erfpacht om een meer efficiënte exploitatie van de ruimte mogelijk te maken. Twee, minister Lieten heeft de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) de opdracht gegeven een locatieonderzoek uit te voeren naar mogelijke alternatieven voor het VLIZ. De PMV zal een voorstel van locatie en het bijbehorende financiële voorstel voorleggen aan de Vlaamse Regering.

De heer Bart Tommelein: Dank u wel, minister-president, voor uw antwoord. Een aantal zaken zijn heel duidelijk geworden. U nodigt mij uit om u de overeenkomst tussen de stad Oostende en de Vlaamse Visveiling te bezorgen. Ondertussen heeft de stad Oostende ook al een brief gestuurd naar de Vlaamse Visveiling om hen te wijzen op de overeenkomst die is afgesloten. Ik stel voor dat ik u eerst en vooral de overeenkomst bezorg en meteen ook het bezwaar dat we maken tegen de Vlaamse Visveiling, dat ze de afgesproken percentages op dit moment niet kunnen halen. Natuurlijk gaat het over een langere termijn. Als je het op

jaarbasis beschouwt, halen ze het niet. Die overeenkomst, die u niet mee hebt ondertekend, zoals u zelf zegt, maakt wel voor een stuk deel uit van het akkoord dat de Vlaamse Visveiling heeft gemaakt, om effectief in Oostende te blijven. Er zijn afspraken gemaakt over nieuwbouw en over aanvoer. Ik kan moeilijk geloven dat een vismijn kan overleven als er geen vis wordt binnengebracht.

Hiermee zijn alle twijfels weggenomen. De Vlaamse Visveiling heeft zich geëngageerd ten opzichte van de Vlaamse overheid. U zegt duidelijk dat u erop staat dat de engagements worden nagekomen, dat de activiteiten in Oostende blijven, dat er een verbintenis is aangegaan om te investeren en dat er effectief een sanctie is als ze dat niet doen. Ik deel uw mening, maar ik wil niet in een kat-en-muisspel verzeilen. De Vlaamse Visveiling heeft nu alle signalen gekregen dat hun niets nog in de weg staat om effectief aan te tonen dat zij daar gaan bouwen.

In normale situaties wordt geen sloopvergunning uitgereikt zonder dat er duidelijkheid bestaat over een bouwdoossier. Dat is een gang van zaken die ook het best gevolgd wordt. Want dan krijg je schrik, zoals de ambtenaar van de deputatie zegt, dat, als er geen duidelijkheid bestaat over de nieuwbouwplannen en er nog geen concreet bouwdoossier wordt ingediend, je een situatie krijgt waarbij je jaren aan een stuk met een kaalslag kunt zitten waar niets voorhanden is. Ik denk dat het aan de Vlaamse Visveiling is om heel duidelijk intenties te geven en duidelijkheid te verschaffen aan alle betrokken partijen, zowel aan het Vlaamse Gewest als aan de provincie, die nu een beslissing moet nemen, als aan de stad Oostende, namelijk dat het menens is. Minister-president, ik begrijp uit uw antwoord dat het u menens is, dat de Vlaamse overheid beslissingen heeft genomen, ook over de verhuizing van het VLIZ en dat ook de Vlaamse Visveiling op dit moment bezig is met aantal zaken, onder andere de motiveringsnota aan het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK). Maar het is overduidelijk dat alle betrokken partijen gaan voor een Vlaamse Vismijn in Oostende. Ik denk dat de stad Oostende ook vragende partij is om dat effectief uit te voeren.

Minister-president, het stelt me echt gerust dat u hier vandaag nogmaals bevestigt dat er een nieuwe vismijn moet worden gebouwd. Tegenstanders van de sloop van die vismijn moeten natuurlijk wel beseffen dat je geen nieuwe vismijn kunt bouwen zonder dat je de oude sloopt. In de erfpachtovereenkomst staat heel duidelijk dat de nieuwe vismijn moet worden gebouwd op de site van de bestaande vismijn. Je kunt geen nieuw huis bouwen zonder dat je een huis afbreekt. Iedereen moet dat beseffen en moet op dat vlak aan hetzelfde zeel trekken, in het belang van de volledige Vlaamse visserij. Ik denk dat we, wat dat betreft, dezelfde intenties hebben. Daar moeten geen politieke spelletjes rond worden gespeeld. De visserij in Vlaanderen is en blijft belangrijk voor ons, ook voor u, minister-president, dat weet ik. Laat ons nu aan de buitenwereld duidelijk maken dat het menens is, dat de afspraken sluitend zijn en dat iedereen zijn engagements moet nakomen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik zal dit koesteren voor andere momenten, voorzitter.

De heer Bart Tommelein: Dat is niet steeds het geval, minister-president, ik weet het, maar u ziet dat er toch punten zijn waar we het wel over eens zijn. Er zijn er meer dan u denkt. Dat zult u misschien in de toekomst kunnen ondervinden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *De heer Karlos Callens treedt als waarnemend voorzitter op.*

■

**Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het GRUP zeehavengebied Antwerpen en het uitstel van natuurcompensaties
- 735 (2013-2014)**

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister-president, het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor de haven van Antwerpen werd definitief vastgesteld op 15 maart 2013. In dat GRUP werden afspraken opgenomen over de fasering van natuurkerngebieden. Op 3 december 2013 schorste de Raad van State het GRUP voor het grondgebied Beveren en Sint-Gillis-Waas, met uitzondering van de groengebieden.

Op 15 mei 2013 kwam in de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid mijn vraag om uitleg aan de orde die handelde over het GRUP ‘Afbakening zeehavengebied Antwerpen’ en de gevolgen ervan voor de land- en tuinbouw. In het antwoord werd herhaald dat de Vlaamse Regering om de vijf jaar een evaluatie zou laten doorvoeren van de stand van zaken van de havenontwikkeling en de natuurcompensaties. Ten aanzien van de landbouw in de regio stelde de minister daarenboven: “(...) belangrijk is dat de gronden in landbouwgebruik blijven zolang ze niet noodzakelijk zijn voor de havenontwikkeling en/of natuurontwikkeling.”

De schorsing van het GRUP voor Beveren en Sint-Gillis-Waas, met uitzondering van de natuurgebieden, houdt in dat er voor de linkerscheldeoever geen vergunningen verleend kunnen worden op basis van het GRUP. Dit is uiteraard een tijdelijke situatie, tot de Raad van State zich uitspreekt over het al dan niet vernietigen van het GRUP. Concreet kan voor de linkerscheldeoever de geplande havenuitbreiding op dit ogenblik niet doorgaan, ondervindt de haveninbreiding een impact en vervalt de aanduiding van de ontwikkelingszone Saeftinghe als gebied voor zeehaven- en waterwegeninfrastructuur. Juridisch zouden de geplande natuurontwikkelingen en de onteigeningen hiervoor misschien wel kunnen plaatsvinden. Er ontstaat daarnaast rechtsonzekerheid voor de inwoners en landbouwers in de Saeftinghezone, in Prosperpolder en in de gebieden die het GRUP bevestigde als landbouwgebied.

Minister-president, de Vlaamse Regering heeft op 26 augustus 2010 een faseringsnota uitgewerkt, waarin de fasering van natuurgebieden en havenuitbreiding in de tijd worden gespreid. Is het niet wenselijk om de inrichting van de natuurcompensaties en de onteigeningen ervoor uit te stellen tot de Raad van State een definitieve uitspraak heeft gedaan? Wat zijn de consequenties inzake rechtszekerheid en toekomstperspectief voor de land- en tuinbouwers in deze regio? Ik hoef er niet aan toe te voegen dat voor de betrokkenen in de land- en tuinbouwsector in deze regio meer duidelijkheid absoluut noodzakelijk is en deze vraag voor hen heel prangend is.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, ik ben hier met een zekere schroom, want ik ben volledig nieuw en leek in deze commissie, zij het dat ik over dit dossier wel een beetje kan meepraten.

Ik geef mijn collega De Meyer in dezen volledig gelijk. Door vragen te stellen, neemt hij natuurlijk een zekere stelling in. Hij is bezorgd over het lot van de landbouwers op de linkerscheldeoever en heeft daar een punt. Ik ben geen tegenstander van havenuitbreiding, dat zult u mij niet kwalijk nemen, maar ik vind ook dat de havenuitbreiding niet op de kap van de landbouwers moet worden afgewenteld wanneer er daarnaast ook nog natuurcompensaties worden gevraagd.

Minister-president, u kent de ontpoldering op de linkerscheldeoever. Ik heb hier altijd problemen mee gehad. Alternatieven zijn in dit verband denkbaar en mogelijk. Ik steun de vraag om uitleg van de heer De Meyer dan ook volledig. Ik hoop dat u goede antwoorden zult geven.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik heet de heer Penris natuurlijk van harte welkom in deze commissie. Hij kan nog gedurende een aantal maanden vragen om uitleg stellen. Hij hoeft zich niet in te houden. Dit is een heel interessante commissie. Tot nu toe bereiken we hier bijna altijd een grote consensus. Zijn aanwezigheid kan dit enkel versterken.

Op 3 december 2013 heeft de Raad van State het GRUP zeehavengebied Antwerpen gedeeltelijk geschorst voor het grondgebied van Beveren en van Sint-Gillis-Waas. Zoals we weten, spreekt de Raad van State zich niet uit voor of tegen de haven- of natuurontwikkeling. De Raad van State controleert enkel of het GRUP aan de vigerende wetgeving beantwoordt.

In het arrest wijst de Raad van State erop dat de doelstellingen voor de Europees beschermde natuur in het gebied van het GRUP op de linkerscheldeover op dit ogenblik niet worden gehaald. De Raad van State is van oordeel dat het GRUP niet uitdrukkelijk, met name in de vorm van stedenbouwkundige voorschriften, bepaalt dat de realisatie van nieuwe natuur op de linkerscheldeover aan de havenontwikkeling moet voorafgaan. Om die reden heeft de Raad van State het GRUP gedeeltelijk geschorst.

De gedeeltelijke schorsing heeft betrekking op het grondgebied van Beveren en van Sint-Gillis-Waas. Bovendien zijn de groene gebieden die het GRUP in die gemeenten aanduidt, van de schorsing uitgesloten. De delen van het GRUP die betrekking hebben op het grondgebied van Zwijndrecht, Antwerpen en Stabroek en op de groene gebieden in Beveren en Sint-Gillis-Waas, zijn niet geschorst en blijven bijgevolg onverminderd van kracht.

Het lijkt me belangrijk ten aanzien van heel de commissie even te duiden wat de impact van de gedeeltelijke schorsing door de Raad van State op het GRUP is. Aangezien het slechts een gedeeltelijke schorsing betreft, kan de natuur- en havenontwikkeling op de rechterscheldeover onveranderd voortgaan. Hetzelfde geldt voor de ontwikkeling van de bestaande en de nieuwe natuurgebieden op de linkerscheldeover, die nodig zijn om de vermelde natuurdoelstellingen te bereiken. Wat de andere gebieden op de linkerscheldeover betreft, is er wel degelijk een belangrijke impact. De schorsing houdt in dat de rechtsgevolgen van het GRUP tijdelijk zijn opgeschort, meer bepaald tot de Raad van State zich over de verzoeken tot vernietiging ervan heeft uitgesproken.

Concreet betekent de schorsing voor de linkerscheldeover dat de aanduiding van de ontwikkelingszone Saeftinghe als gebied voor zeehaven en waterweginfrastructuur niet langer geldt. De geplande havenuitbreiding op de linkerscheldeover kan voorlopig niet plaatsvinden. Ook een aantal projecten inzake haveninbreiding dreigen vertraging te ondervinden. Daarnaast heeft dit een impact op de zestien inwoners van Doel-centrum die in een eigen woning wonen. Ten gevolge van de schorsing kunnen zij niet worden onteigend. Het bij het GRUP horende onteigeningsplan is immers geschorst. Een ander gevolg is dat voor de inwoners en de landbouwers in de Saeftinghezone, in Prosperdorp en in de voor landbouw bestemde gebieden rechtsonzekerheid ontstaat.

De Vlaamse Regering is steeds uitgegaan van het principe dat de havenontwikkeling hand in hand moet gaan met maatregelen die de impact op de bewoners, de landbouw, de mobiliteit, het milieu en de natuur opvangen en milderen. Ondanks de gedeeltelijke schorsing van het GRUP blijven die maatregelen grotendeels gelden.

Dat is het geval voor de flankerende landbouwmaatregelen, het sociaal begeleidingsplan. De ontwikkeling van de bestaande en nieuwe natuurgebieden op de linkerscheldeover en de rechterscheldeover, met het oog op het behalen van de eerder vermelde natuurdoelstellingen, kan onverminderd voortgaan. Ook het actieprogramma voor de ontwikkeling van het zeehavengebied Antwerpen wordt in de mate van het mogelijke verder uitgevoerd. Het gaat dan om het wetenschappelijk onderzoek naar, de monitoring en planning van en het overleg

over, bijvoorbeeld, milieukwaliteit, erfgoed en recreatie in en rond de haven. Op die manier wil de Vlaamse Regering voor continuïteit zorgen.

Iedereen weet allicht dat ik bezorgd ben om de broodnodige continuïteit voor de ontwikkeling van het zeehavengebied Antwerpen. Ik ben eveneens bezorgd om de beslissing die met betrekking tot het GRUP van maart 2013 is genomen. Die beslissing beoogt een evenwicht tussen de havenontwikkeling, de natuurontwikkeling en de door de vorige sprekers terecht aangehaalde rechtszekerheid voor de landbouw.

Om die reden heb ik de ministers bevoegd voor ruimtelijke ordening, voor milieu en natuur en voor havens gevraagd om de schorsingsuitspraken van de Raad van State samen met hun administraties grondig te onderzoeken en op basis van dat onderzoek de nodige initiatieven te nemen. Het spreekt voor zich dat de Vlaamse Regering dit dossier in zijn globaliteit zal bekijken, met inbegrip van de onlosmakelijk met het GRUP verbonden faseringsnota.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Ik begrijp uw bezorgdheid om de continuïteit van de havenontwikkeling. U hebt tevens juridisch geschetst wat de schorsing door de Raad van State precies betekent. Ik zal dat niet allemaal herhalen. Wat mijn concrete vraag betreft over het verder proces met betrekking tot de realisatie van de natuurcompensaties in Beveren en in Sint-Gillis-Waas, heb ik begrepen dat de Vlaamse Regering een initiatief heeft genomen. De Vlaamse Regering heeft heel duidelijk gesteld dat de afgesproken timing in zijn globaliteit moet worden gerespecteerd. Volgens mij is dit voor de land- en tuinbouwers in de regio hoe dan ook een geruststellend antwoord. We zullen dit dossier uiteraard met de nodige aandacht blijven opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over veiligheid in de Vlaamse land- en tuinbouwsector - 864 (2013-2014)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister-president, op de Werktuigendagen in Oudenaarde ging u uitvoerig in op het thema van arbeidsveiligheid, risico's en preventie in de land- en tuinbouw.

Binnen het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) is er het project PreventAgri rond risicoanalyse, vorming en informatie over veiligheid. Naast het oplist van ongevallen die de pers halen, maakt PreventAgri sinds 2013 ook gebruik van meldingsformulieren waarmee zo nodig anoniem aangifte kan worden gedaan van ongevallen en incidenten. Men hoopt hiermee op termijn een duidelijker beeld te krijgen van die voorvallen zodat de oorzaken kunnen worden aangestipt, waardoor men met meer gerichte preventiecampagnes kan beginnen.

Uit het persbericht van ILVO bleek dat de Vlaamse land- en tuinbouwsector het in vergelijking met de buurlanden niet goed doet inzake veiligheid en preventie. In het Verenigd Koninkrijk is de land- en tuinbouw met gemiddeld 9,6 doden per 100.000 arbeidskrachten de meest onveilige tewerkstellingssector. In Frankrijk is de sector nog onveiliger, met jaarlijks 13,2 doden per 100.000 werknemers. In Duitsland telt men jaarlijks zelfs 30,4 doden per 100.000 werknemers. Dat Vlaanderen, zelfs met de gefilterde en genuanceerde cijfers van ILVO, uitkwam op niet minder dan 38 doden per 100.000 werknemers, is uiteraard te hoog.

In de bespreking van mijn vraag om uitleg tijdens de commissievergadering van 25 april 2013 beloofde u aan ILVO de opdracht te geven een rapport op te maken over de geregistreerde gegevens. Zijn er voor 2013 ondertussen cijfers beschikbaar? Is er ondertussen een rapport gemaakt over de beschikbare gegevens? Is er verder onderzoek gebeurd naar omstandigheden, oorzaken en preventie van ongevallen in de land- en tuinbouwsector?

De concrete aanleiding van deze vraag was een bericht waarin ik las dat men er in Nederland in is geslaagd om het aantal slachtoffers van 10,5 per 100.000 werknemers in 2011 terug te dringen naar 6 per 100.000 werknemers. Men had er dus al behoorlijke cijfers en gelukkig heeft men die nog verder in de goede zin kunnen laten evolueren.

Minister-president, welke bijkomende maatregelen denkt u nog te nemen op korte en lange termijn, niet enkel voor de arbeidskrachten maar ook voor de kinderen en andere personen die in deze familiale landbouwbedrijven leven?

De heer Karlos Callens: Minister-president, ik zou me graag aansluiten bij deze vraag, want arbeidsveiligheid is uiteraard ook in de landbouw heel belangrijk. Omdat het zo belangrijk is, heb ik er – zoals u weet, want het is ondertussen een gewoonte geworden – in januari een schriftelijke vraag over gesteld. Ik verwacht het antwoord van u en ik hoop dat het een positief antwoord wordt. Ik sluit me aan bij de vragen van de heer De Meyer.

Eén zaak is misschien nog het vermelden waard. Intussen heeft de Europese Gemeenschap een finaal actieplan opgesteld in verband met arbeidsveiligheid binnen de landbouw. Hoever staat het ermee voor wat Vlaanderen betreft? Voor de arbeidsveiligheid werd intussen een stelsel opgesteld, werd dat hier al gefinaliseerd?

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dames en heren, de registratie van de ongevallen in 2013 gebeurde zowel via een registratieformulier als via persartikelen. Aan de verzameling van de ongevallenstatistieken via mutualiteiten en verzekeringsmaatschappijen wordt volop gewerkt, maar de selectie van enkel gegevens afkomstig uit de landbouwsector blijkt niet zo eenvoudig.

In 2013 zijn in Vlaanderen 16 mensen om het leven gekomen tijdens hun werkzaamheden in de land- en tuinbouwsector. Het cijfer toont een daling ten opzichte van 2012, toen waren er 21 doden. Hoewel 16 ongevallen voor de Vlaamse land- en tuinbouw nog steeds te veel is, beginnen onze inspanningen vruchten af te werpen.

Een statistische schatting van het aantal niet-dodelijke arbeidsongevallen in de landbouwsector – per dodelijk ongeval telt men 30 ernstige arbeidsongevallen en 300 ongevallen met letsels – komt uit op ongeveer 5000 arbeidsongevallen. Ook dit is een sterke verbetering ten opzichte van 2012, want toen lag het cijfer nog heel wat hoger.

Het Nederlandse model kan zeker als inspiratiebron worden gebruikt om het aantal ongevallen in de Vlaamse land- en tuinbouw terug te dringen. Er dient echter rekening te worden gehouden met het feit dat er in Nederland 80 à 90 voltijdse arbeidskrachten werken bij Stigas, de preventiedienst voor gezond en veilig werk in de land- en tuinbouw, die 60.000 aangesloten bedrijven bijstaat in hun preventiebeleid. Elk bedrijf krijgt minimaal eenmaal per vier jaar een doorlichting met risicoanalyse en zelfs eenmaal per drie jaar indien het een gecertificeerd bedrijf betreft. De werking van Stigas wordt gefinancierd vanuit de sector zelf. Iedereen draagt jaarlijks een percentage bij, afhankelijk van de situatie. Door deze bijdrage krijgt elk bedrijf, zowel op regelmatige basis als op eenvoudige vraag, gratis de nodige informatie, doorlichting, risicoanalyse enzovoort. Er wordt enkel een beperkte administratieve kost aangerekend. De ongevallencijfers zijn in Nederland eveneens onderhevig aan schommelingen tussen de verschillende jaren. In 2013 steeg het aantal dodelijke arbeidsongevallen naar het niveau van 2010-2011. We moeten hier dus heel voorzichtig mee omspringen, maar elk arbeidsongeval, zeker een dodelijk, is er een te veel.

Arbeidsveiligheid verhogen, betekent naast eventuele structurele aanpassingen – elektrische bekabeling, veilige werkomgeving – om gevaarlijke situaties te vermijden, in veel gevallen ook een verandering in dagelijkse routineuze taken. Prioritair in een gedragsverandering is een bewustmaking. Een sensibiliseringscampagne is dan ook een eerste vereiste. De campagne ‘Landbouw zonder kleerscheuren’ is volop aan de gang. Tijdens de laatste landbouwbeurzen ‘Werktuigendagen’, ‘Agribex’, ‘Agro-Expo’ werd het publiek met de cijfers geconfronteerd en werd er gewezen op de gevaren op het eigen bedrijf.

Op de rondetafel die ik in november heb georganiseerd, waren diverse partijen aanwezig, die elk al heel wat initiatieven hebben genomen. Ik denk bijvoorbeeld aan Phytofar, dat al jaren een veiligheidscampagne voert rond het correct en veilig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Uit die bijeenkomst is gebleken dat er nood is aan een basiscursus waarop iedereen kan terugvallen zodat iedereen over dezelfde kennis beschikt omtrent veiligheid na de opleiding. Het is belangrijk dat er een goede inventarisatie komt zodat we een duidelijk beeld van gevaarlijke situaties krijgen en de nodige, concrete maatregelen kunnen worden genomen. En er komt één aanspreekpunt in verband met arbeidsveiligheid. ILVO PreventAgri zal deze taak op zich nemen en zich profileren als kenniscentrum voor alles wat te maken heeft met veiligheid en gezondheid in de land- en tuinbouwsector. Alle beschikbare informatie die al aanwezig is, moet worden gebundeld zodat de land- en tuinbouwer meteen geholpen wordt.

De Vlaamse Regering heeft twee weken geleden het nieuwe Vlaamse programma voor plattelandsontwikkeling 2014-2020 (PDPO III) goedgekeurd, dat nu ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Europese Commissie. Er komt een aangepaste maatregel voor bedrijfsadviesverlening. De module arbeidsveiligheid is een van de mogelijke adviesmodules waarvoor subsidies zullen worden verleend. De subsidies voor de modules ‘ondernemingsplan’ of ‘bedrijfseconomisch advies’ zijn bovendien gekoppeld aan verplicht advies van de module ‘arbeidsveiligheid’, zodat de aandacht extra op de arbeidsveiligheid gevestigd kan worden.

Tot slot wil ik nog meegeven dat in 2013 een oproep voor demonstratieprojecten inzake arbeidsveiligheid is gelanceerd. Twee projecten werden geselecteerd en die gaan in 2014 van start. Een van de demonstratieprojecten focust zich niet enkel op de personeelsleden van een bedrijf, maar gaat ook met machineconstructeurs een dialoog aan om te komen tot veiligere toestellen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Ik ben uiteraard tevreden dat de inspanningen die u tot nog toe hebt geleverd, reeds eerste resultaten kennen, hoewel elk dodelijk ongeval er een te veel is.

Wat Nederland doet, kan ongetwijfeld inspirerend werken. Ik ben er mij ook van bewust dat tachtig mensen vrijstellen, wel hoog is gegrepen. We weten wel dat er in Wallonië vier mensen zijn vrijgesteld voor preventie in de landbouw. ILVO PreventAgri heeft een belangrijke functie. We hopen uiteraard dat dit in de toekomst zo zal blijven en dat deze suggestie – ik denk dat het overbodig is maar misschien is het toch nog zinvol – nog eens wordt doorgegeven aan de nieuwe leidinggevende ambtenaar zodat er in de toekomst heel veel aandacht aan wordt besteed.

Minister-president, ik denk dat u een heel goede maatregel hebt genomen door hiervoor in PDPO III bijzondere aandacht te vragen.

De heer Karlos Callens: Minister-president, ik juich uw inspanningen toe en ik hoop dat ze helpen.

Ons vergelijken met Nederland, is moeilijk. Ik heb in mijn streek ervaring met ongevallen met arbeiders die in die sector zijn tewerkgesteld. Er komen veel seizoenarbeiders uit Polen, Frankrijk, en ze zijn om de haverklap nieuw. Die mensen een opleiding geven, is moeilijk

omdat ze hier maar een aantal maanden blijven. Het volgend jaar komen er nieuwe mensen. Het zal niet gemakkelijk zijn om die mensen duidelijk te maken dat werken met een bepaalde machine of in bepaalde omstandigheden, een risico kan inhouden. We moeten dus niet denken dat we zoveel slechter bezig zijn dan Nederland, want we stellen misschien wel in andere omstandigheden mensen tewerk.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *De heer Jos De Meyer, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de rol van professionele (erkende) instellingen en adviesdiensten bij VLIF-vestigingssteun - 885 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, minister-president, collega's, het behoeft in deze commissie geen betoog meer om te zeggen dat het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) een zeer belangrijk instrument is voor de land- en tuinbouwsector.

Het VLIF ondersteunt de land- en tuinbouwsector op verschillende manieren. Een daarvan is de VLIF-vestigingssteun voor land- en tuinbouwers om jongeren aan te moedigen en te steunen wanneer zij zich als zelfstandige land- of tuinbouwer willen vestigen. De installatie van zo'n nieuw land- en tuinbouwbedrijf of het ondernemen als starter is een serieuze en complexe materie. De ondersteuning van het VLIF kan dus belangrijk zijn.

Om VLIF-steun te krijgen, moet er aan een aantal voorwaarden worden voldaan en moet men een dossier indienen. Op zich is dat ook al een moeilijke zaak. Overnemers laten zich in het hele proces dan ook vaak begeleiden door derde partners die heel wat kennis hebben van overnames. Enerzijds gebeurt die begeleiding veelal door de financiële instellingen, banken, ook omdat er heel wat komt kijken bij de financiering, en anderzijds door de adviesbureaus.

In de omzendbrief rond de VLIF-overname en de vestigingssteun wordt aangehaald dat de aanvraag moet gebeuren door erkende kredietinstellingen. Landbouwers gaan er vaak van uit dat die instellingen effectief de nodige expertise in huis hebben om een dossier op een goede manier samen te stellen. Zij rekenen erop dat die aanvragen op een goede manier gebeuren en dat er geen problemen zullen opduiken.

Ik stel vast dat er voor een aantal dossiers, op het moment dat ze worden ingediend bij het VLIF, een negatieve beoordeling komt. Dat is uiteraard mogelijk. Een aanvraag moet worden beoordeeld. Er wordt nagegaan of een aanvraag aan alle voorwaarden voldoet vooraleer VLIF-steun wordt toegekend. Ik stel echter vast dat er soms onnauwkeurigheden of administratieve fouten gebeuren rond data of relaties ten aanzien van partners of vennootschappen. Dat is spijtig, want een aantal van die fouten kunnen worden vermeden. De gevolgen voor die starters zijn immens. Zij kunnen dan namelijk niet rekenen op die VLIF-steun. Indien zij al heel veel investeringen hebben gedaan voor die overname is het natuurlijk wel een klap als ze moeten vernemen dat ze geen recht hebben op die VLIF-steun.

Minister-president, op welke manier kunnen we die jonge starters, die overnemers, extra bescherming geven om zulke fouten te voorkomen? Wanneer ze aangeven dat bepaalde dingen fout zijn of op een andere manier hadden moeten gebeuren en ze daarover aanspraak willen maken bij de financiële instelling of het adviserend bureau, is het vaak ook woord tegen woord en kunnen de dingen misschien moeilijk worden rechtgezet. Bovendien hebben sommige instellingen wel een verzekering en andere niet. Maar zelfs als er een verzekering is, is het nog zeer moeilijk om die te kunnen aanspreken.

Minister-president, hebt u weet van deze problematiek? Hebt u zicht op de omvang ervan? Welk percentage van de aanvragen wordt negatief beoordeeld? Welk percentage van het aantal negatief beoordeelde aanvragen kan worden gelinkt aan administratieve fouten?

Moeten erkende financiële instellingen verzekerd zijn voor dergelijke zaken? Die vraag zou misschien ook kunnen worden gesteld over adviesbureaus, maar die zijn niet erkend, in tegenstelling tot de financiële instellingen.

Hoe kan de landbouwer zichzelf beter positioneren in zijn verhaal ten opzichte van begeleidende partners? Kan de overheid in dezen iets ondernemen?

Kunnen de procedures eventueel nog meer worden vereenvoudigd? Is daar nood aan? Krijgt u zulke signalen?

Ik weet niet of het wenselijk is, maar kan de interventie van derden nog meer worden beperkt of alleszins het inzicht in dossiers nog meer worden versterkt? Als de financiële instelling dossiers indient, doet de landbouwer in dezen niet meer de laatste handeling. Of kan er worden gewerkt met preadviezen vanuit de VLIF-diensten? Welke andere opties ziet u eventueel om het risico op dergelijke fouten te verkleinen voor de landbouwer?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: Minister-president, een week geleden hebben we het gehad over het VLIF, naar aanleiding van de berichtgeving over de vertraging op dossiers. Ik heb toen uit uw antwoord heel duidelijk genoteerd dat er in het programmeringsdocument voor 2014-2020 61 miljoen euro extra werd uitgetrokken voor het VLIF. Dat is uiteraard goed nieuws. We hebben toen kunnen vaststellen dat in de voorbije planperiode de investeringen in de landbouwsector eigenlijk vrij hoog gebleven zijn. We hebben de keuze gemaakt om de investeringen op dat peil te houden eerder dan te gaan naar een versnelling en misschien minder uit te betalen.

Minister-president, wat ik toen uit uw antwoord heb genoteerd, is dat in die twee jaar waarover op een gegeven moment sprake was, de kans werd gegeven om een onvolledig dossier te vervolledigen en het niet meteen terug naar af te sturen.

Moet ik uit wat voorligt concluderen dat het misschien wel mogelijk is om enerzijds een dossier te vervolledigen en anderzijds niet om gemaakte fouten in het dossier te herstellen – een beetje het principe van de bestuurlijke lus waarover we al veel hebben gesproken in veel procedures van de afgelopen legislatuur?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Ik sluit mij aan bij de vraag om uitleg van mevrouw Rombouts. Ik ben het er niet voor 100 procent mee eens dat we de versnelling van de investeringen zomaar moeten afremmen. Daarover gaat het hier niet. Het gaat eerder over het probleem van het te veel hoop geven aan bepaalde land- en tuinbouwers op basis van iets dat op lange termijn loopt.

Ik ben het met mevrouw Rombouts eens dat de mogelijkheid van preadviezen eens moet worden onderzocht. Uit de e-mails die ik ontvang – ik kan ze u straks tonen –, blijkt toch duidelijk dat die preadviezen misschien wel goed zijn, maar niet wat achteraf gebeurt. U hebt dat vorige week ook zelf gezegd, toen u zei dat u uw ambtenaren zou vragen daar iets aan te doen. Het is inderdaad spijtig dat bepaalde land- of tuinbouwers die een positief preadvies hebben gekregen, denken dat ze dat geld overmorgen zullen hebben. Dat moeten we misschien wel wat in de gaten houden of de administratie daarover inlichten. Zij zeggen dat ze geen geld hebben om te controleren. Dat is geen goede manier om de mensen diets te maken dat u een politiek voert waarbij, zoals de heer Ceyssens zegt, een basisbedrag wordt geïnvesteerd in landbouw en dat dat niet versneld gebeurt, maar geleidelijk aan, op de huidige manier. Ze moeten daar een ernstige uitleg aan geven. Daarmee moeten we rekening houden.

De voorzitter: Minister-president, de wijze van communicatie is inderdaad ook heel belangrijk.

Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, communicatie kan heel wat zorgen voorkomen en ook vragen in de commissie.

Ik heb weet van een beperkt aantal gevallen waarin jonge landbouwers vestigingssteun zijn misgelopen door het niet tijdig aanvragen van de steun of een inhoudelijk probleem met de aanvraag. Dat het geen vaak voorkomend probleem is, kan ik illustreren met cijfers van dossiers ingediend in 2012. Er werden 161 aanvragen om steun voor de overname van bedrijfsbekleding of aandelen bij vestiging ingediend. Daarvan werden er 8 ingetrokken. Van de 153 overige dossiers zijn er thans 120 beslist en nog 33 in behandeling. Van de 120 besliste dossiers werden er 108 onmiddellijk gunstig beslist en 12 ongunstig. Bij één ongunstig dossier is er sprake van foute voorlichting, waarbij zowel de bank als de adviesdienst betrokken waren.

In de elf andere gevallen was de beslissing ongunstig om volgende redenen: niet in orde met milieuwetgeving, te geringe bedrijfsomvang, onvoldoende vakbekwaam, geen bewezen vestigingskosten of aanvrager exploiteert bedrijf niet zelf. Van de ongunstig besliste dossiers kunnen er nog negen gunstig worden als de betrokkene binnen een redelijke termijn maatregelen neemt om aan de voorwaarden te voldoen. Ik schat het aantal ongunstig besliste dossiers ingevolge fouten bij de aanvraag of een onaanvaardbare constructie daarom op 2 tot 3 procent van het totale aantal aanvragen om vestigingssteun. Collega's, de redenen voor ongunstige beslissing geven u daar wat meer zicht op en ook het percentage is belangrijk.

Moeten erkende financiële instellingen verzekerd zijn voor dergelijke zaken? In het slechtste geval heeft de bank de aanvraag te laat ingediend. De banken zijn zich bewust van de gevolgen, zijnde schadegevallen, van een laattijdige aanvraag om steun. Ze hebben op dat vlak voorzorgen genomen en ze hebben hun werkwijze hierop afgestemd. Dat verschilt van bank tot bank, waarbij de ene bank zeer actief opvolgt en de andere zich meer op een positie van 'doorgeefluik' gepositioneerd heeft. Wanneer vaststaat dat de bank een fout begaan heeft, is de vaststelling dat er een algemene bereidheid is om het mislopen van steun op een of andere manier te compenseren. Het VLIF heeft in het verleden op vraag van banken al berekeningen gemaakt van de misgelopen steun. Dat vergt dan alsnog een onderzoek van het dossier. Er is geen bereidheid tot compensatie als de fout bij de landbouwer ligt. Wanneer de bank enkel optreedt als doorgeefluik, ligt de fout natuurlijk al snel bij de landbouwer zelf.

Hoe kan de landbouwer zich beter positioneren? De overname van een landbouwbedrijf is een complexe zaak, zoals u weet. Het kunnen krijgen van financiële steun is maar een van de vele aspecten van een dergelijke onderneming. De vaststelling is dat nagenoeg alle vestigingen begeleid worden door een privaat adviesbureau of een boekhouder. Hierbij geeft de jonge landbouwer het dossier uit handen en vertrouwt hij op de deskundigheid van derden. Zoals blijkt uit de cijfergegevens die ik heb gegeven, resulteert die begeleiding in het overgrote deel van de gevallen in een gunstige afloop. In een beperkt aantal gevallen is het moeilijk om conclusies te trekken over de nood aan bijkomende actie. Wat de vestiging betreft, bestaan er zeer goede voorlichtingsbrochures, zowel bij de overheid in de vorm van de VLIF-brochure Handleiding voor bedrijfsovername in land- en tuinbouw als bij de jongerenafdelingen van de beroepsorganisaties. Er werd ook een internetpagina ontwikkeld waar de jonge landbouwer stap voor stap geïnformeerd wordt over alle aspecten van de vestiging. Een beroep doen op advies over de aanpak van de vestiging is belangrijk, maar de jonge landbouwer heeft zelf ook een verantwoordelijkheid om het verloop van het proces te volgen en het zelf in handen te houden. Blind vertrouwen is nooit goed, ook in dit geval niet.

Kunnen de procedures nog meer worden vereenvoudigd? Met de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2010 werd een vereenvoudiging van de

regelgeving gerealiseerd. Wat de aanvraagprocedure betreft, werd afgestapt van een werkwijze waarbij er vooraf een aanmelding gebeurt van de voorgenomen verrichting en er vervolgens binnen een termijn van zes maanden een volledig gedocumenteerd dossier volgt. In de plaats kwam een eenvoudig aanvraagformulier waarna de vestiging haar beslag kan krijgen binnen een termijn van één jaar. Na een eerste administratieve controle stelt de VLIF-administratie gerichte vragen over voor te leggen documentatie. Ik sta open voor elke suggestie, maar ik zie niet onmiddellijk in hoe die aanvraagprocedure nog kan worden vereenvoudigd.

Er wordt streng op toegekeken of de aanvragen voor steun vóór de start van de overname worden ingediend. De Europese Commissie kijkt er immers streng op toe dat we de ‘buitenkanseffecten’ beperken. Europa is van oordeel dat de steun niet nodig was, wanneer de steun pas gevraagd wordt nadat de overname is geregeld. We zijn ook aan Europese regels gebonden, mijnheer Ceyssens, en het dossier moet zijn goedgekeurd voor er steun kan worden gegeven. Met de wijziging van het ministerieel besluit van 18 juli 2011 werd de tegemoetkoming van derden bij de overname van aandelen beperkt en werden de mogelijkheden op steun strikt afgelijnd, waardoor er minder ruimte kwam om, zoals u zegt, creatief om te gaan met de regelgeving, zoals adviseurs in het verleden hun rol al eens bestempelden.

De enkele problemen die zich hebben voorgedaan, gingen bijna allemaal over VLIF-aanvragen die pas werden ingediend nadat de overname reeds zwart op wit was gerealiseerd en er dus een geregistreerd contract was.

Ik ben geen voorstander van een bijkomend initiatief in verband met het veralgemenen van preadvies. Bijna alle voorwaarden voor het verkrijgen van VLIF-steun zijn eenduidig en niet vatbaar voor appreciatie. Men is landbouwer of men is geen landbouwer volgens de VLIF-norm, het bedrijf heeft een voldoende omvang of heeft een te geringe omvang op basis van bruto bedrijfsresultaat, de aanvraag is tijdig of te laat, de verrichting is subsidiabel of niet subsidiabel, de milieuvergunning is in orde of is niet in orde. Inzake vakbekwaamheid is er nog interpretatie mogelijk aangezien er sprake is van gelijkwaardige opleidingen. Dit gelijkwaardig zijn moet geval per geval worden beoordeeld.

Wat betreft de ambtenaren, waar de voorzitter en de heer Callens naar hebben verwezen, kunt u me de e-mailberichten bezorgen, zodat we daar verder werk van kunnen maken. Het is natuurlijk wel belangrijk dat die ambtenaren ten aanzien van de landbouwers de juiste informatie en communicatie geven en niet met argumenten afkomen die niet ter zake zijn. Ik zal nog eens kijken wat de problemen zijn. Als u ze me bezorgt, wil ik daarop ingaan. Het signaal is vorige week gegeven dat ambtenaren correct moeten handelen ten aanzien van landbouwers en kandidaat-landbouwers.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister-president, ik dank u voor het antwoord. Ik ben blij dat de problematiek zich zeer sterk beperkt, maar je zult maar die land- of tuinbouwer zijn die net een overname doet en op die manier wordt getroffen door een negatieve beoordeling. Dat heeft voor dat bedrijf een zeer verregaand gevolg. De vraag is op welke manier we dat maximaal kunnen vermijden. Daarom mijn vraag naar eventuele vereenvoudigingen en op welke manier we het eventuele controlerecht dat de landbouwer kan hebben op zijn dossier, nog kunnen versterken. U haalt aan dat de kredietinstellingen zichzelf daarvoor moeten indekken. Ik heb ondertussen begrepen dat niet alle kredietinstellingen daar een verzekering voor hebben en niet iedereen daarvoor volledig is ingedekt. Op het moment dat de landbouwer een aanvraag indient, moet hij toch wel het controlerecht hebben over wat effectief de laatst ingediende stap is.

U haalt ook redenen aan voor weigeringen. Ik begrijp zeer goed dat het VLIF onder Europees toezicht staat. We weten allemaal dat het Europees toezicht steeds strenger wordt. Het is heel

belangrijk voor het totale pakket van het VLIF en dus voor de hele land- en tuinbouwsector dat de controle goed en correct gebeurt. U haalde aan dat de aanvrager het bedrijf niet exploiteert en dat het bedrijf dus geen VLIF-aanvraag kan doen. Dat klopt, daar twijfelt niemand aan, maar doordat dat dossier is ingediend met de gedachte om effectief een positief advies te krijgen, baart deze situatie me wel wat zorgen. Ik stel me immers de vraag wie die persoon begeleid heeft bij het indienen van dat dossier. Weten we vooraf allemaal dat dat nooit met een positief besluit kan eindigen? Hierbij vraag ik me af: is er een begeleiding, is er een fout gebeurd? Dat document is inderdaad geacteerd en kan niet meer gewijzigd worden, maar er zijn ook andere documenten waar data op komen. Het is heel belangrijk dat die dingen allemaal op elkaar worden afgestemd.

Ik begrijp dat het VLIF daar niets aan kan doen, daarom stelde ik de vraag. Collega Ceyssens heeft er ook naar verwezen dat er extra documenten kunnen worden aangevoerd, maar ik stel me de vraag over welke documenten er het best vooraf advies kan worden gegeven. Dat is geen evidentie, dat besef ik zeer goed, maar ik hoop dat de VLIF-administratie maximaal blijft nadenken over de manier waarop dergelijke fouten kunnen worden vermeden. Hoe eenvoudiger de procedures, hoe gemakkelijker de begeleiding, zeker voor de land- en tuinbouwer zelf, zodat hij zelf de controle kan houden. Het feit dat die begeleiding nodig is, wil al zeggen dat het een complexe materie is. Ik wil hier zeker blijvende aandacht voor vragen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik dank de leden voor de uiteenzettingen en de vraag naar aandacht. We zullen dat verder bekijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■